

Димчо Дебелянов

Китайски разказ
(по Анатол Франс)

Чуанг Цен, мъж многоучен и мъдър, беше презрял плътските съб-
лазни в света и жаждата за богатство и слава, макар и да не вярваше –
понеже беше истински китаец – във вечността и в задгробния живот.
Една сутрин, като се разхождаше по цветните склонове на планината
Нам-Хоа, той неусетно за самия себе си влезе в едни гробища. При вида
на безбройно многото гробници мъдрецът се размисли за съдбата на
човека.

– Уви! – каза си той – ето кръстопътя, дето извеждат всички жизне-
ни пътеки. Когато човек заеме веднъж мястото си в обиталището на
мъртвите, никога вече не се връща назад!

Мислейки така, той продължи разходката си и ето че изведнъж съз-
ря една жена, облечена в жалейни дрехи, т.е. в бяла роба, съшита от гру-
бо платно и лишена от всякакви украшения. Седнала до един гроб, тя
махаше едно бяло ветрило над още неизсъхналата пръст, под която по-
чиваше мъртвецът, заровен там.

Учтиво поздрави Чуанг Цен жената с бялото ветрило и каза:

– Смя ли да попитам, госпожо, кой лежи в тоя гроб и защо си дава-
те толкова труд да разхлаждате пръстта, която го покрива? Аз съм мъд-
рец и искам да узная причината на всички световни явления.

Младата жена продължаваше да размахва ветрилото. Тя заруменя,
наведе глава и промълви няколко думи, които мъдрецът не чу. Повтори
и потрети той своя въпрос, но не получи отговор. Стори му се, че душа-
та на тая жена е минала всецяло в ръката ѝ, която движеше бялото
ветрило.

Със съжаление се оттегли Чуанг Цен. Той продължи бавно своята
разходка, извършайки от време на време глава да види ветрилото, което
трепкаше във въздуха като крило на голяма пеперуда. Но ето той вне-
запно забеляза до себе си една стара жена, която му направи знак да я
последва. Тя го отведе в сянката на един надгробен заслон и му каза:

– Аз видях, че моята господарка не отговори на вашия въпрос. Ще
задоволя любопитството ви, ако вие благоволите да ми дадете онова, ко-
ето ми е нужно, за да купя от жреците книгата, що да може да продължи
живота ми.

Чуанг Цен изпълни желанието на старата жена и тя заговори така:

– Жената, която видяхте при гроба, е госпожа Лу, вдовица на един
мъдрец, наречен Тао, който почина преди петнадесет дена от една дъл-
готрайна болест. Нежно и пламенно се обичаха двамата съпрузи. И пла-
чейки до леглото на умиращия си съпруг, госпожа Лу се обрече веднъж
да раздели с него и гробния ковчег, както е разделяла леглото. Но

господин Тао ѝ каза:

– Госпожо, не се кълнете в това.

– Тогава, подзе тя, ако аз съм осъдена да гледам светлината, когато вие няма вече да я виждате, знайте, че аз в света ще остана вярна на единствения съпруг, който съм имала.

Но господин Тао отговори:

– Госпожо, не се кълнете в това.

– О, господине Тао, позволете ми поне пет години след смъртта ви да не се женя за друго, за да не угасне тъй скоро нашата любов.

Тогава господин Тао каза:

– Госпожо, закълнете се само в това: да запазите в душата си спомените за мене, докато изсъхне пръстта над моя гроб. – Тържествено се закле нажалената съпруга и Тао склопи очи, за да не ги отвори вече никога.

Отчаянието на госпожа Лу премина всички граници. Из очите и изтекоха потоци сълзи. Ала три дена след смъртта на съпруга ѝ скръбта на госпожа Лу стана по-земна, по-човешка. Тогава тя научи, че един от младите ученици на покойния философ иска да сподели скръбта ѝ. След дълги колебания тя го прие. Младият човек беше строен и красив. Той ѝ говори за господин Тао, но повече за самата нея. Той ѝ каза, че е очарователна и че я обича. Тя му позволи да каже всичко това и той си отиде с обещанието да я навести пак наскоро. И очаквайки го, госпожа Лу дойде на гроба на своя мъж, за да изсуши пръстта над него със своето бяло ветрило.

Когато старата свърши, Чуанг Цен помисли:

„Младостта трае малко: жилото на пожеланието окрилява младите жени и младите мъже. Госпожа Лу е честна жена, защото не иска да измени на клетвата си...“

И отмина, дълбоко замислен.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Силвия Гогова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/6230>]